

Artistas neerlandeses y flamencos (o belgas)

Lo que no sabías que sabes -o has olvidado- sobre el arte de los Países Bajos (Holanda) y Bélgica

Jan van Eyck (Maaseik ca. Maastricht 1390 - Brugge 1441)

'Het Lam Gods' (Sint-Baafskathedraal, Gent)

'La adoración del Cordero Místico' (vista interior) - 1432

Jan van Eyck (Maaseik ca. Maastricht 1390 - Brugge 1441)

'Portrait van Giovanni Arnolfini en zijn vrouw' (National Gallery, Londres)

'Retrato de Giovanni Arnolfini y su esposa' - 1434

Rogier van der Weyden - R. de le Pasture (Tournai h. 1400 - Bruselas 1464)

'Kruisafneming' (Museo del Prado, Madrid)

'Descendimiento de la Cruz' - h. 1436

Rogier van der Weyden / R. de le Pasture (Tournai h. 1400 - Bruselas 1464)

'Portret van een Dame' (National Gallery of Art, Washington, DC.)

'Maria Magdalena leest' (National Gallery, Londres)

'Retrato de una dama' - 1460 / 'La Magdalena leyendo' - antes de 1438

Hans Memling (1433/35-1494 orig. alemán, Bruselas: tall. R.vd Weyden])

‘Het Laatste Oordeel’ (Museo Nacional de Gdansk, Polonia)

‘El Juicio Final’ - 1467-71

Hans Memling (1433/35-1494 orig. alemán, Bruselas: tall. R.vd Weyden)

‘Aanbidding der Koningen’ (Museo del Prado, Madrid)

‘La adoración de los magos’ - 1479-’80 (panel central de un tríptico)

Joachim Patinir (Dinant? ca. 1480- Amberes 1524)

‘De oversteek naar de onderwereld’ (Museo del Prado, Madrid)

‘Caronte cruzando la laguna Estigia’ - 1520-24

Joachim Patinir (Dinant? ca. 1480- Amberes 1524)

‘Vlucht naar Egypte’ (Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen)

‘Huida a Egipto’ – h. 1515

Hugo van der Goes (Gante ca. 1440 – Oudergem, ca. Bruselas 1482)
'Aanbidding der Koningen' uit het 'Monforte-retabel' (Gemäldegalerie, Berlín)

'La Adoración de los Reyes', del 'Altar de Monforte' - h. 1470

Hugo van der Goes (Gante ca. 1440 – Oudergem, ca. Bruselas 1482)

'Zondeval' (Kunsthistorisches Museum, Viena)

'El pecado original' - h. 1470-75 (panel izquierdo de un díptico)

Pieter Bruegel (el viejo) (ca. Breda h. 1525 - Bruselas 1569)

‘De toren van Babel’ (Kunsthistorisches Museum, Viena)

‘La torre de Babel - 1563

Pieter Bruegel (el viejo) (ca. Breda h. 1525 – Bruselas 1569)

‘De Triomf van de Dood’ (Museo del Prado, Madrid)

‘El triunfo de la Muerte’ - h. 1562

Pieter Bruegel (el viejo) (ca. Breda h. 1525 – Bruselas 1569)

‘Jagers in de Sneeuw’ ‘De terugkeer van de jagers’ (Kunsthistorisches Museum, Viena)

‘Los cazadores en la nieve’ - 1565

Hieronimus Bosch (El Bosco) (Den Bosch-Bolduque h. 1450 - 1516)

'Tuin der Lusten' (Museo del Prado, Madrid)

'El Jardin de las Delicias - 1480-1490

Hieronimus Bosch (El Bosco) (Den Bosch-Bolduque h. 1450 - 1516)

'De Hooiwagen' (Museo del Prado, Madrid)

'El Carro del Heno' tríptico - 1500, '02, '16?

Peter Paul Rubens (Siegen (Duitsland) 1577 - Antwerpen 1640)

'De Drie Gratiën' (Museo del Prado, Madrid)

'Las Tres Gracias – 1636-'39

Peter Paul Rubens (Siegen (Duitsland) 1577 - Antwerpen 1640)

'Zelfportret met Isabella Brant' (Alte Pinakothek, Múnich)

'Autorretrato con su esposa, Isabella Brant' – 1609-'10

Frans Hals (Amberes 1580 ó 1585 – Haarlem 1666)

‘Portret van een stel, waarschijnlijk Isaac Abrahamsz Massa en Beatrix van der Laen’ (Rijksmuseum, Ámsterdam)

‘Pareja de esposos’ – h. 1622

Frans Hals (Amberes 1580 ó 1585 – Haarlem 1666)

'Feestmaal van de officieren van de St. Jorisschutterrij (Frans Hals Museum, Haarlem)

'La milicia cívica de San Jorge de Haarlem' - 1616

Rembrandt Harmenszoon van Rijn (Leiden 1606 - Ámsterdam 1669)

‘De Nachtwacht’ (‘De compagnie van kapitein Frans Banning Cocq en luitenant Willem van Ruytenburgh’) (Rijksmuseum, Ámsterdam)

‘La Ronda de Noche’ o ‘La compañía militar del capitán Frans Banning Cocq y el teniente Willem van Ruytenburgh’ - 1642

Rembrandt Harmenszoon van Rijn (Leiden 1606 - Ámsterdam 1669)

'Anatomische les van Dr. Nicolaes Tulp' (Mauritshuis, La Haya)

'La lección de anatomía del Dr. Nicolaes Tulp' - 1632

Johannes Vermeer van Delft (Delft 1632 - 1675)

'Het Melkmeisje' 'De Melkmeid' (Rijksmuseum, Amsterdam)

'La Lechera' - 1658-'60

Johannes Vermeer van Delft (Delft 1632 - 1675)

'Gezicht op Delft' (Mauritshuis, La Haya)

'Vista de Delft' – 1660-'61

Johannes Vermeer van Delft (Delft 1632 - 1675)

'Meisje met de Parel' (Mauritshuis, La Haya)

'La Chica de la Perla' o 'Muchacha con Turbante' – 1665-'67

Jacob Isaakzoon van Ruysdael (Ruisdaal, Ruisdael) (Haarlem, h. 1628 - 1682)

'De Molen bij Wijk bij Duurstede' (Rijksmuseum, Amsterdam)

'El molino de Wijk bij Duurstede' - 1670

Jacob Isaakzoon van Ruysdael (Ruisdaal, Ruisdael) (Haarlem, h. 1628 - 1682)

'Amsterdam' (National Gallery, Londres)

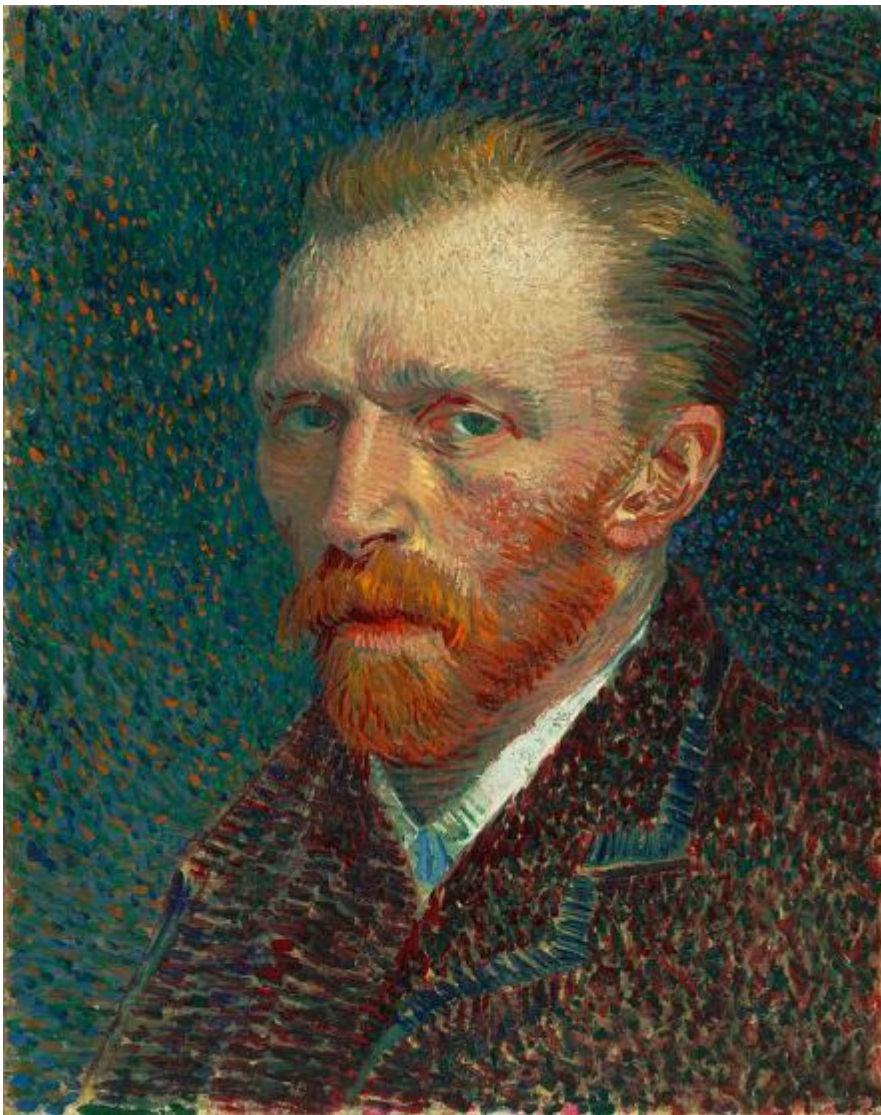
'Vista de Ámsterdam' – h. 1667

Vincent [Willem] van Gogh (Zundert, 1853 – Auvers-sur-Oise 1890)

'De slaapkamer' 'Slaapkamer in Arles' (Van Gogh Museum, Ámsterdam)

'El dormitorio de Arlés' (1ª versión) - 1888

Vincent [Willem] van Gogh (Zundert, 1853 – Auvers-sur-Oise 1890)

‘Zelfportret’ (Van Gogh Museum, Amsterdam) – **‘Zonnebloemen’** (Neue Pinakothek, München)

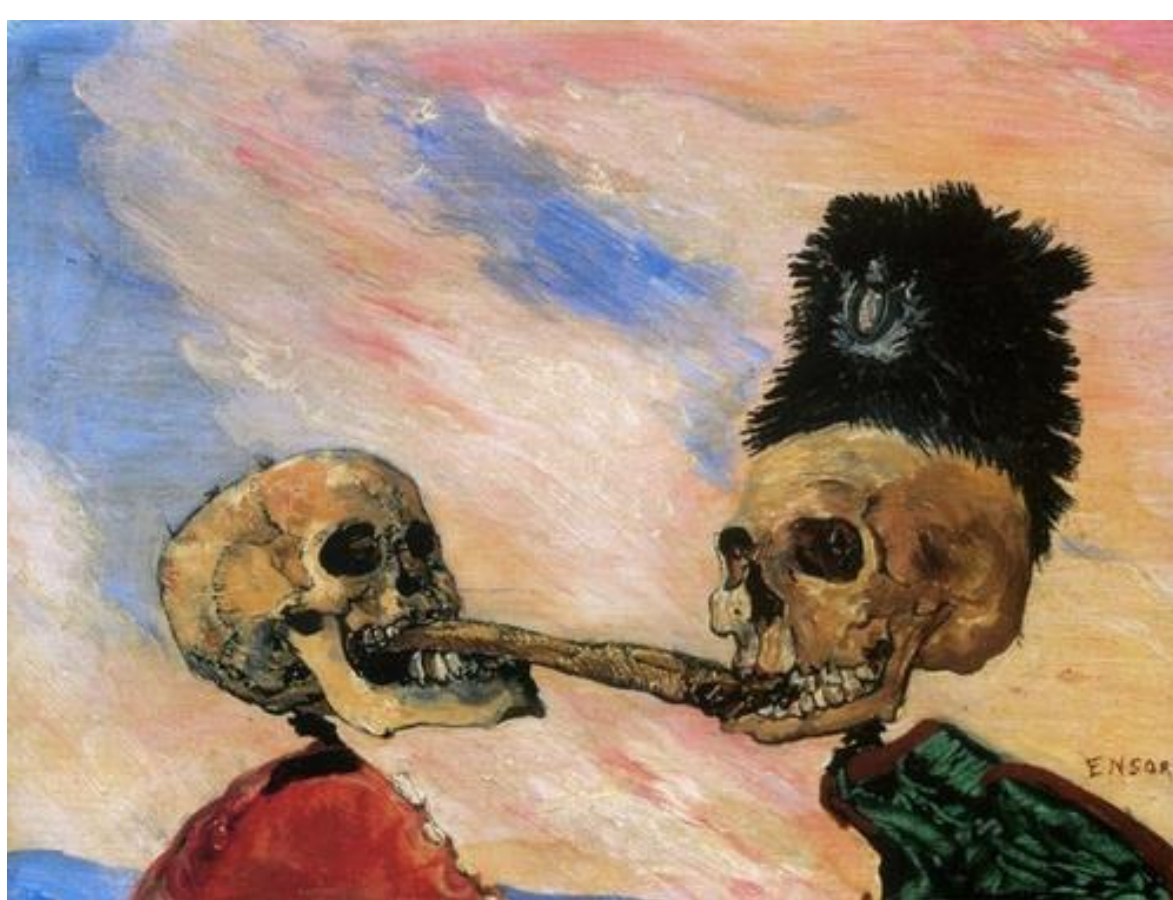
‘Autorretrato’ – 1887 / ‘Los Girasoles’ – 1888

James Ensor (Oostende 1860 - 1949)

'De Intocht van Christus te Brussel in 1889' (J. Paul Getty Museum, Los Angeles)

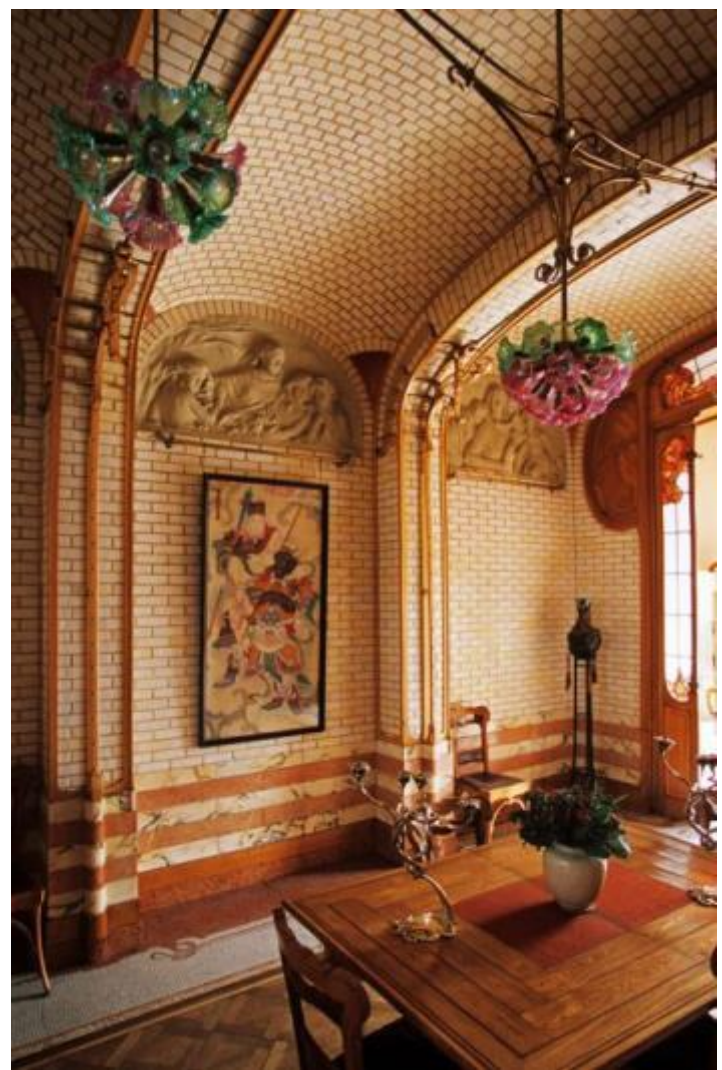
'La entrada de Cristo a Bruselas en 1889'- 1888

James Ensor (Oostende 1860 - 1949)

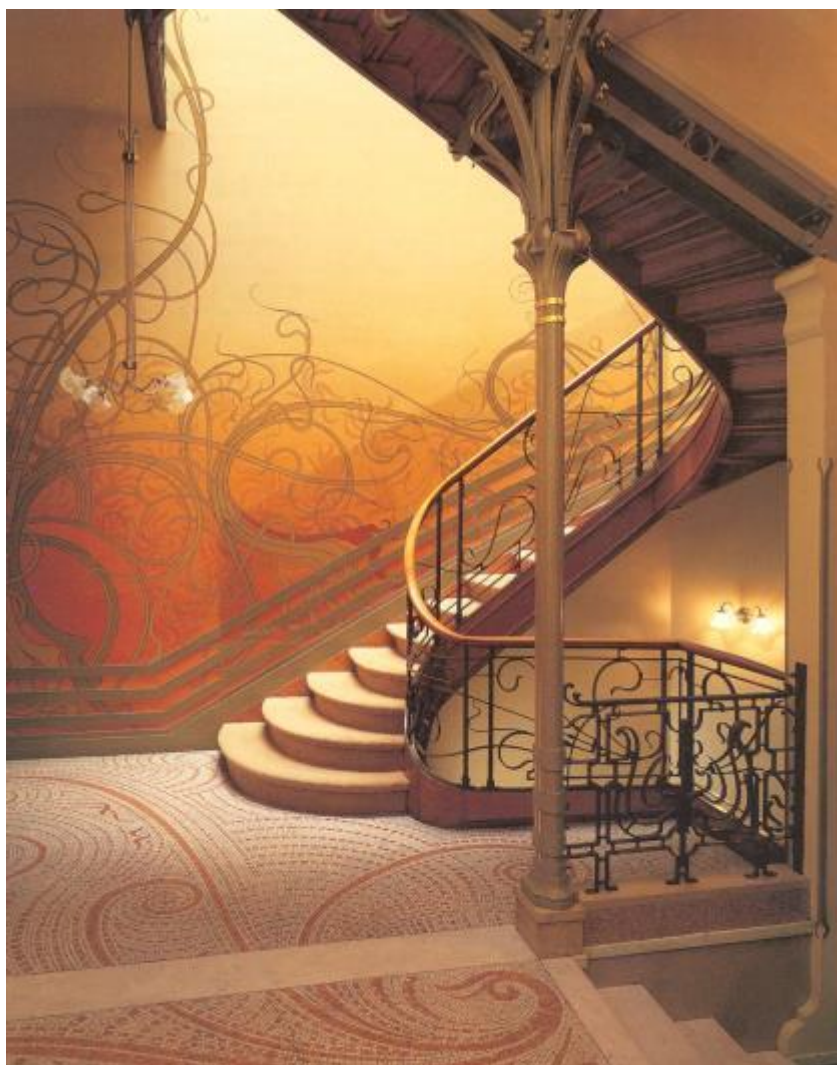
‘Hareng Sauer’ (Skeletten die vechten om een gerookte haring) / Skeletten die zichzelf opwarmen (Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Bruselas)

‘Esqueletos luchando por un arenque ahumado – 1891 / Esqueletos calentándose - ¿?’

Victor Horta (Gent, 1861 – Brussel 1947) Belgisch architect. Hij speelde een belangrijke rol in het ontstaan en de ontwikkeling van de **art nouveau**.

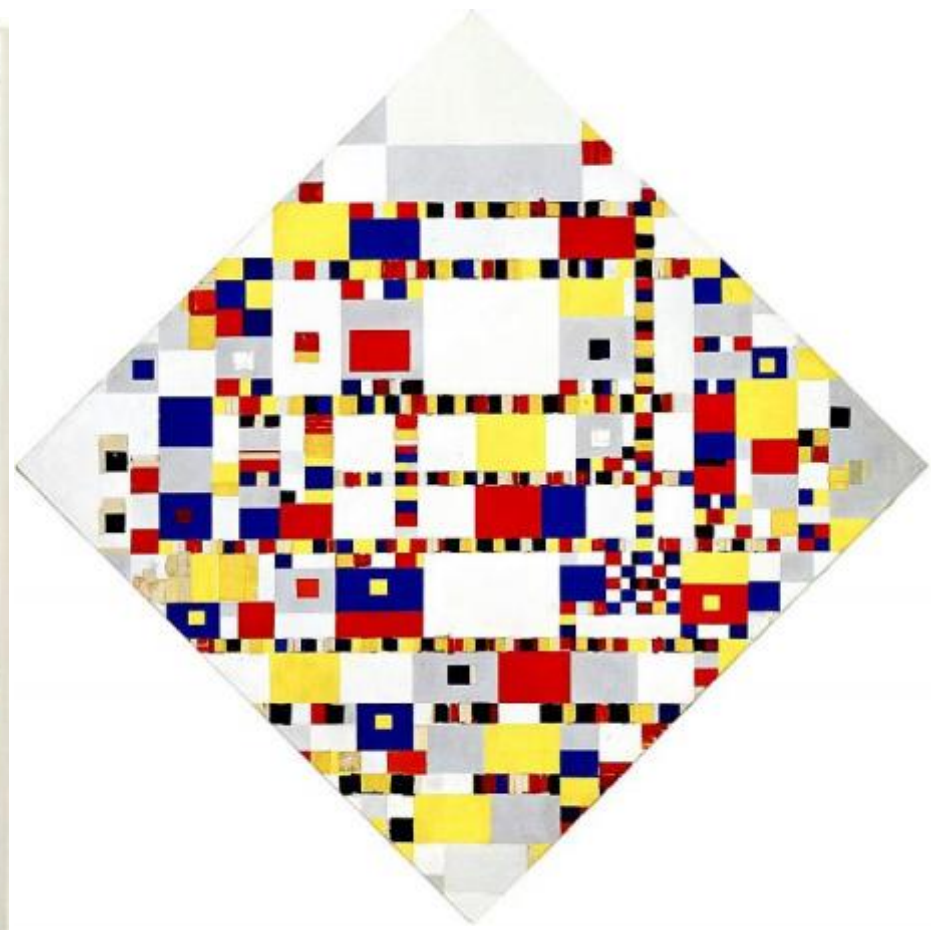
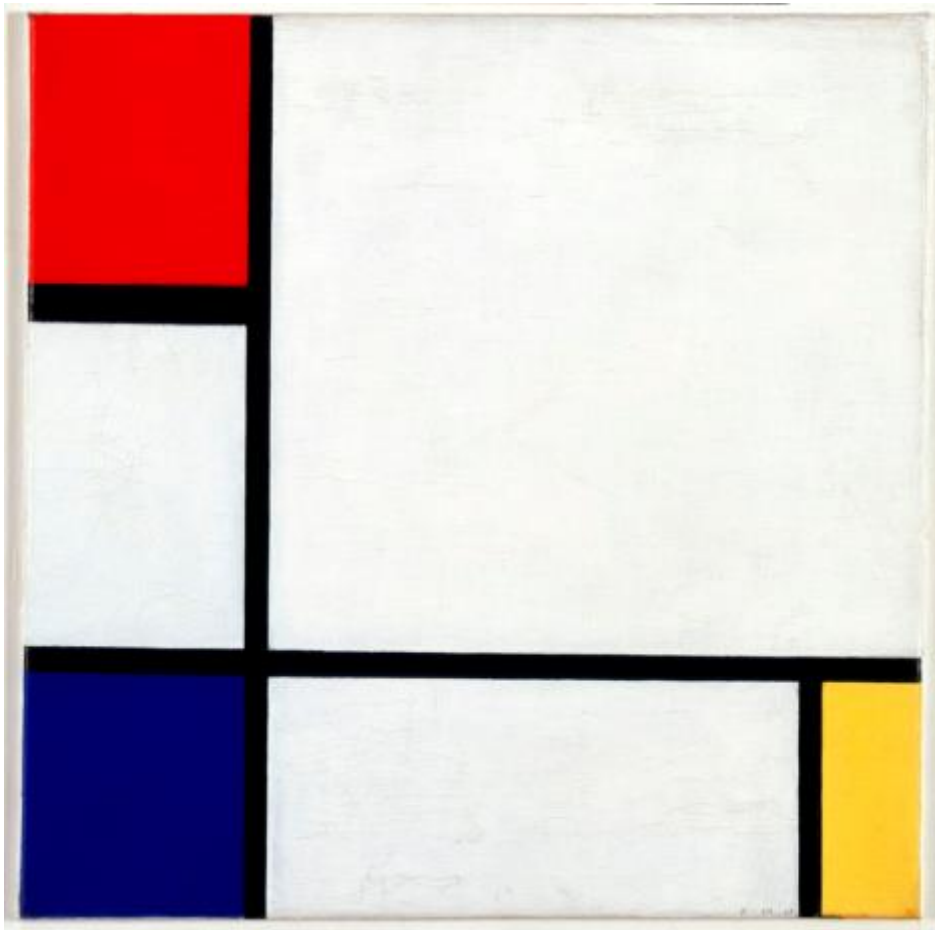
Victor Horta / Interior del Museo Horta (vivienda particular y estudio , Bruselas)

Victor Horta (Gent, 1861 – Brussel 1947) Arquitecto belga.

‘Hotel Tassel’ (Bruselas) / **‘Hotel Solvay’** (Bruselas)

Casa Tassel. Esta residencia señorial para su amigo, Emile Tassel, marca el comienzo del *Art Nouveau* – 1893-’4 / **Casa Solvay**, construida para el magnate belga de la industria química, Armand Solvay. <http://albertwarrior.wordpress.com/2014/02/>

Pieter Cornelis (Piet) Mondriaan (Amersfoort, 1872 – New York, 1944)

‘Compositie no. IV, met rood, blauw en geel’ (Stedelijk Museum, Amsterdam) /
‘Victory Boogie Woogie’ (Gemeentemuseum, La Haya)

‘Composición nº 4, con rojo, azul y amarillo’ - 1929 / ‘Victory Boogie Woogie’ 1942-’44 (su último cuadro, inacabado). Kenmerken van het **neoplasticisme**: rechte lijnen, primaire kleuren, asymmetrie en een duidelijke vlakverdeling (abstracte periode 1917-1944).

Pieter Cornelis (Piet) Mondriaan
(Amersfoort, 1872 – New York, 1944)

‘Avond; De rode boom’
(Gemeentemuseum, La Haya)/ **‘De
grijze boom’** (ídem) / **‘Bloeiende
appelboom’** (ídem)

‘Atardecer; El árbol rojo’ - 1908-’10 / ‘El árbol
gris’ - 1911 / ‘Manzano en flor’ - 1912

René (François Ghislain) Magritte (Lessines [B] 1898 – Bruselas 1967)

'La trahison des images' (Los Angeles County Museum of Art, LACMA)

'La traición de las imágenes' – 1928-'29

René [François Ghislain] Magritte (Lessines [B] 1898 – Bruselas 1967)

'La condition humaine' (Galerie Isy Brachot, Bruselas-París)

La clef des champs (Fondazione Thyssen-Bornemisza, Lugano)

'La lunette d'approche' (Menil Collection, Houston, Texas)

'La condición humana' - 1933 / 'La llave de los campos' - 1933 / 'El catalejo' - 1963

René [François Ghislain] Magritte (Lessines [B] 1898 – Bruselas 1967)

‘La grande famille’ (Colección privada)

‘Le blanc-seing’ (National Gallery of Art, Washington)

‘La reproduction interdite’ (Museum Boijmans Van Beuningen, Róterdam)

‘La gran familia - 1963 / ‘El poder blanco’ - 1965 / ‘Prohibida la reproducción’ - 1937

Paul Delvaux (Antheit, 1897 – Veurne, 1994)

‘L’Homme de la rue’ (Musée des Beaux-Arts de Liège (BAL), Lieja)

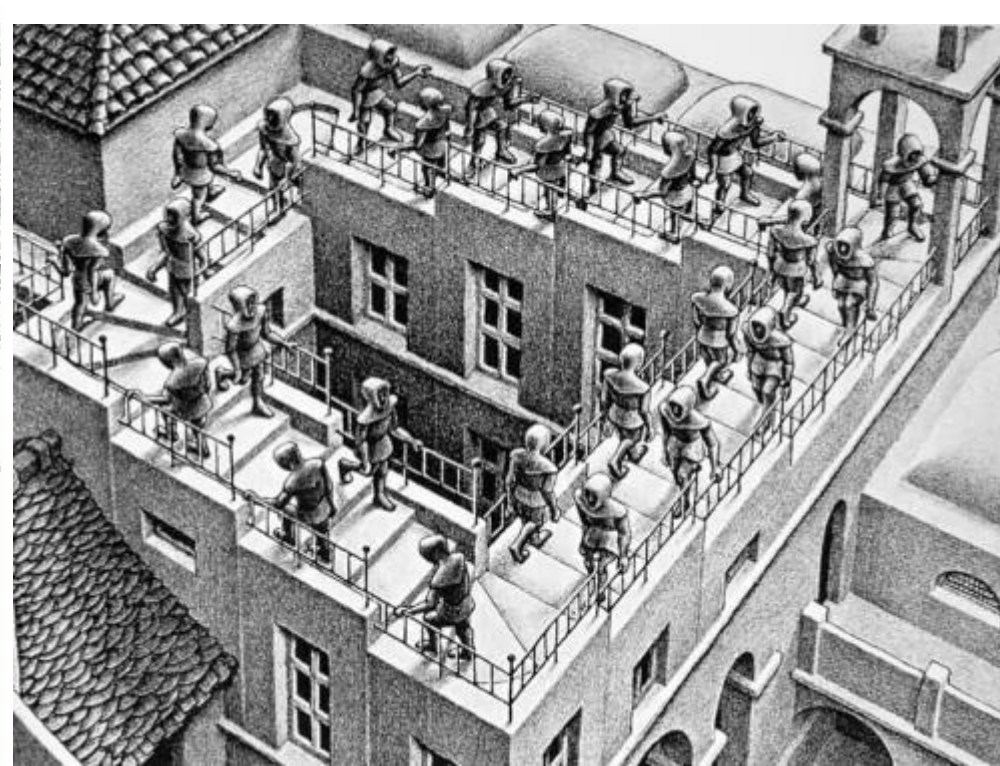
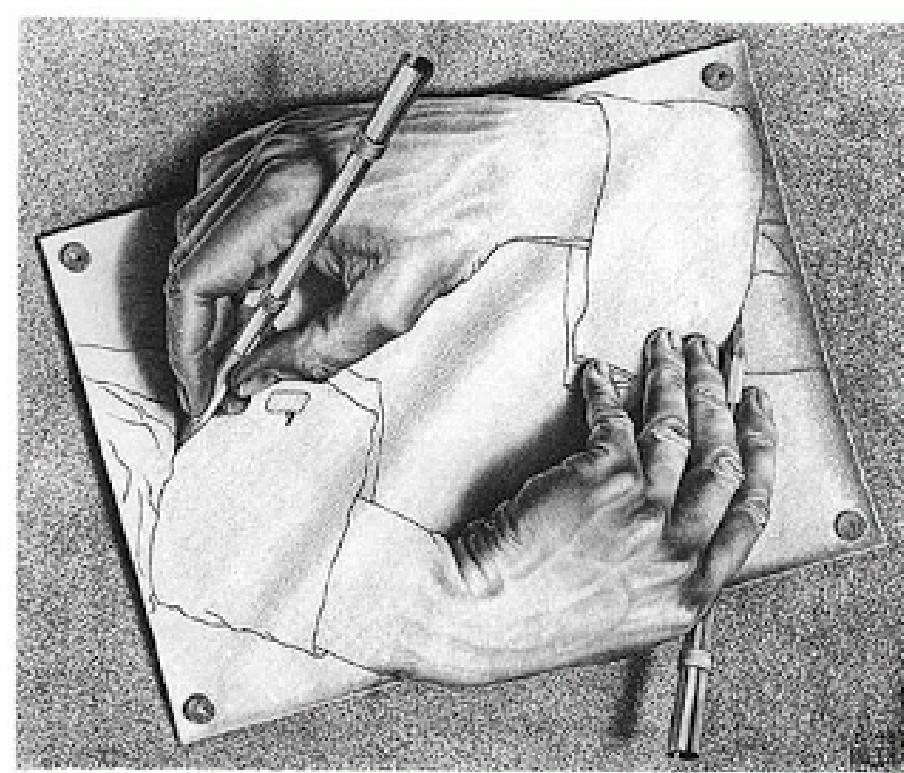
‘El hombre de la calle’ - 1940

Paul Delvaux (Antheit, 1897 – Veurne, 1994)

‘Hommage à Jules Verne’ (¿?)

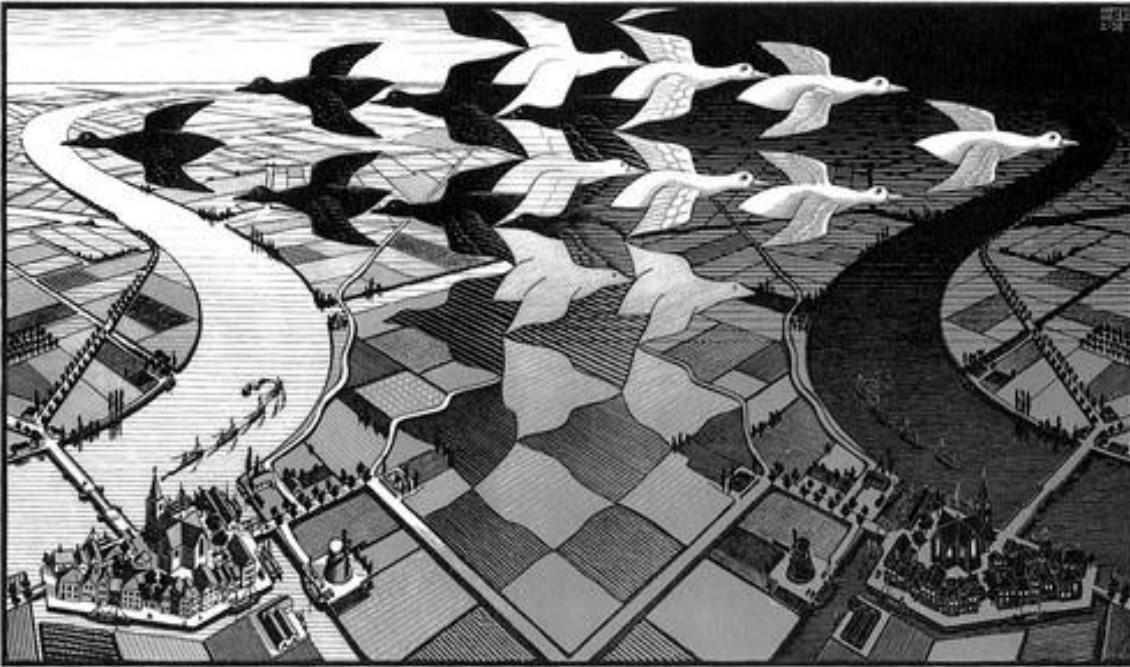
‘Homenaje a Julio Verne’ - 1971

Maurits Cornelis Escher (Leeuwarden, 1898 – Hilversum, 1972)

‘Tekenende handen’ (lithografie) - **‘Klimmen en dalen’** (lithografie)

‘Manos dibujando’ (litografía) - 1948 / ‘Subiendo y bajando’ (litografía) - 1960

Maurits Cornelis Escher (Leeuwarden, 1898 – Hilversum, 1972)

‘Dag en nacht’ (houtsnede, xylografie) / **‘Reptielen’** (lithografie)

‘Día y noche’ (xilografía) - 1938 / ‘Reptiles’ (litografía) - 1943

Gerard Thomas (Gerrit) Rietveld

(Utrecht, 1888 - 1964) Nederlands architect en meubelontwerper.

'Rietveld Schröderhuis '

'Rood-blauwe stoel'

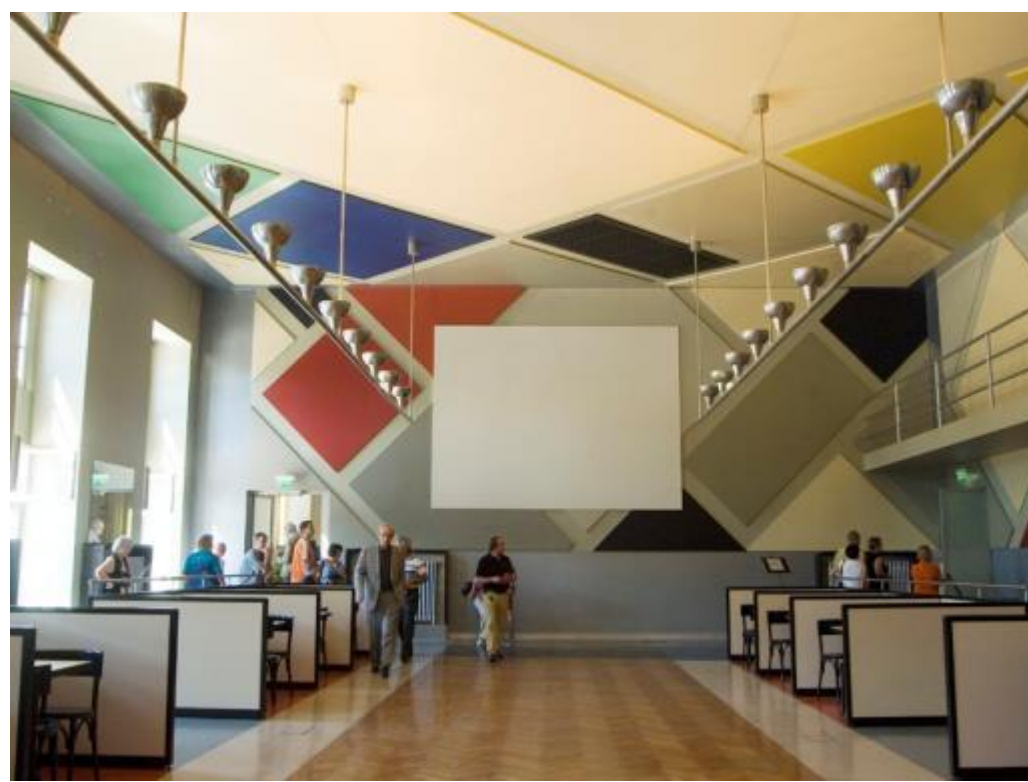
'Zigzagstoel'

'Casa Rietveld Schröder' - Utrecht, 1924

'Silla roja y azul' - 1918-'23

'Silla Zig Zag' - 1933

Theo van Doesburg, pseudoniem van Christian Emil Marie Küpper, (Utrecht, 1883 – Davos, 1931)

‘Compositie VII (de drie gratiën) (Mildred Lane Kemper Art Museum, St Louis) / **Cine-dancing Straatburg** (Estrasburgo) / Tijdschrift *De Stijl* **‘Letterklankbeelden’**

‘Composición VII (las tres gracias)’ - 1917 / Ciné-dancing, Aubette, Estrasburgo (reconstrucción) 1928 / Revista *De Stijl*, ‘Imágenes sonoras’ 1921

DE STIJL X-Beelden (1920)

MAANDBLAD VOOR NIEUWE KUNST, WETENSCHAP EN KULTUUR. REDACTIE: THEO VAN DOESBURG. ABOONEMENT BINNENLAND F 6.-, BUITENLAND F 7.50 PER JAARGANG. ADRES VAN REDACTIE EN ADMINISTR. H.A.R.L.E.M.M.E.R.S.T.R.A.A.T 75A LEIDEN (HOLLAND).

4e JAARGANG No. 11. NOVEMBER 1921.

LETTERKLANKBEELDEN (1921)
IV (in dissoranties)

U ¹	J-	m ¹	n ¹
U	J-	m ¹	n ¹
V-	F-	K ¹	Q ¹
F ¹	V-	Q ¹	K ¹
X ¹	Q ¹	V ¹	W ¹
X ¹	Q ¹	W	V
U ¹	J-	m-	n-

A- O- g¹ P¹ B¹
A- O- P¹ B¹
D- T- O¹ E-
d t o e

O¹ E¹
B¹ D¹
Z¹ C S B P D

X-Beelden (1920)

hè hé hê
hèi gi¹ l¹ l¹chaamlijk ervaren
hèi gi¹ l¹ l¹chaamlijk ervaren
hèi gi¹ l¹ l¹ CHAAM l¹ik er VA ren

O¹

— ruisde es
— sje
verloren beden toekomst
het achterlerengins
het doorelkaar van l met en de verachting

kleine verbomelde almanak
die men ondersteevoen leest

MIJN KLOK STAAT SYL
sijgekawed sigarettecinde op l
WITTE SERVET

ZIG - ZAG

vochtig bruin
onbinding
GEEST
346 **VRACHT AU TO MO BIEL**

DWARS
trifend onvrachtbaar middelpunt
caricatuur der zwaarte
uomo elettrico
rose en graas es diep wiltrood
de scherven van de kosmos vind ik in m'n thee

Aanzichting: te lezen van links naar rechts. Voor de teekenen zie met Stijl no. 7.

Aanzichting: O¹: te lezen met l¹; — ruisde es — l¹: te lezen met ruisde en met l¹.

161

Rem Koolhaas (Rotterdam, 17 november 1944)

Nederlandse Ambassade, Berlín 2004

China Central Television, Pequín 2008

Rem Koolhaas (Rotterdam, 17 november 1944)
'De Rotterdam' 2013 / Casa da Música, Oporto 2001-'05